

σκαλμός

Παρασκευή, 16 Μαρτίου 2012

Σημασία:

σκαλμός κ. σκαρμός (ο) ναυτ. κυλινδρικός πάσσαλος από ξύλο ή μέταλλο, προσαρμοσμένος κατακόρυφα στην κουπαστή λέμβου, στο ελεύθερο άνω άκρο τού οποίου προσδένεται το κουπί με θηλιά: δίκρανος ή δικρανωτός σκαλμός (που το πάνω άκρο του καταλήγει σε διχάλα, στην οποία στηρίζεται και περιστρέφεται το κουπί τής λέμβου).

Ξενόγλωσσα

Ιταλικά

Αγγλικά Rowlock

Γαλλικά

Ετυμολογία

αρχ. τεχν. όρ., < θ. σκαλ- τού ρ. σκάλλω (βλ. λ. σκαλίζω) + παραγ. επίθημα -μός. Η λ. συνδ. με άλλους ΙΕ. τυπους, που δηλώνουν εργαλεία <πβ. αρχ. σκανδ. skalm «αιχμή πιρουνιού», ολλ. schalm «λεπτή σανίδα»), όπως και με τ. χωρίς αρχικό s- (πβ. λιθ. kélmas « κορμός δέντρου^, αγγλ. helm «λαβή πηδαλίου»)].¹⁷¹

Ή ρίζα ΣΚΑΛ- σημαίνει σκαλίζω, κινώ. Από τήν ρίζα αυτή προέρχεται η σκαλίσ, τό σκαλιστήρι, ή σκαπάνη, ή δίκηλλα τού Ησυχίου καί ή κελείς (άξίνη, Ησύχιος). Ή δίκηλλα είναι άκριβώς ή έχουσα δύο οδόντες, ή δι(σ)κέλλα. "Αρα τό σκαλιστήρι πήρε τό όνομα του από τα δόντια (σκέλη) μέ τα οποία έπιτυγχάνεται τό σκάλισμα.

Ο ΣΚΑΛμός από τήν ίδια ρίζα σημαίνει πάσσαλος στον όποιο προσαρμόζεται το κουπι (ή κώπη) μέσω του τροπωτήρος (δηλαδή τού λουριού) καί δηλώνει τήν τελική μορφή τού προϊόντος τού σκαλίσματος ή τού σκαψίματος ή τού σχισίματος.

Ο τροπωτηρ

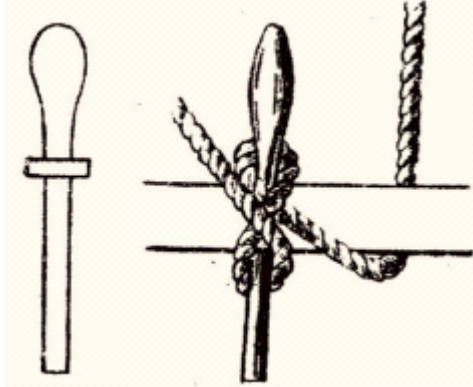
Από το τροπος: αυτος που κανει κατι να στραφεί ή να στρέφεται. Το επιθημα «-τηρ» δηλωνει εργαλειο που κανει την εργασια του θεματος πβλ. οδοστρωτηρ, πλωτηρ, σωτηρ. Σημερα :« -τηρι» (σκαλιστηρι, κλαδευτηρι, ποτιστηρι)

Ο τρόπος από το ρ. Τρεπω: στριβω ή ωθω με παμπολλα συνθετα ανα~, από~, επι~,εν~ και παραγωγα αποτροπαιοι, επιτροπος, εντροπη, ΦΡ ετραπησαν εις φυγήν,

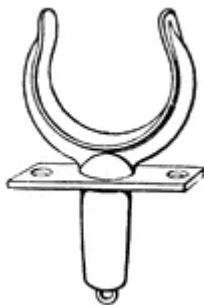
Εικόνες

Η σκαλίσ, τό σκαλιστήρι, ή σκαπάνη, ή δίκελλα ή κελεΐς ή αξίνη

ΣΚΑΛΜΟΙ

Δίκρανος : δικρανωτός σκαλμός

Συγγενικά

Τροπωτηρ
Κουπαστή

Ποιση
33

Των απαισίων οφθαλμών
το μέλαν πυρ ιδέτε.
Εγείρεται πας ο τολμών.
Την κώπην επί τόν σκαλμόν
αφήκαν οι ερέται.

Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis

Screen clipping taken: 16/4/2012 11:13 πμ